

15-25 ZHR értékkel. Radiáns: 2240-30. Csak hajnalban delel, éjjél után látható. Az év huszonnegyedik raja. Ajánlott éjjelek: júl30-31, júl.31-1 és aug.1-2. Látható, de ismeretlen raj.

Keszthelyi Sándor  
Gyöngyöstarján

- - - -

### Az amatőr változóészlelő műszere: a binokulár

A fényesebb, 5-6 magnitúdós változócsillagok megfigyelésének leghatékonyabb eszköze a binokulár /prizmás látcső, vagy ahogy a németben elterjedt: mezei távcső/. Nagy látómezeje, jó fényereje és a két szemmel való betekintés előnye teszi azzá.

Hazánkban az OFOTÉRT boltjaiban, a Bizományi Áruházon keresztül, és vadászati szaküzletekben vásárolhatunk binokulárt.

Az OFOTÉRT-nál japán és Zeiss binokulárt kaphatunk. A japánok mellett egyetlen előnyük szól, olcsóságuk. Mind látómező, mind határfényesség tekintetében elmaradnak a hasonló nagyítású és átmérőjű Zeiss műszerek mögött, sőt - igaz kis mértékben - színeznek is.

A 7x50-es kivételével valamennyi japán típus ára 2000,-Ft, a 8x56-os a legdrágább, 2800,-Ft az ára. A japán műszerek nagyítása, és látómezeje: 7x = 7.1°, a 1x, 12x, 8x56-os = 5°, 16x50 = 3,5° / tizszeresnél nagyobb nagyítás már feltétlenül megtámasztást vagy állványt igényel/.

A Zeiss cég nem adja meg binokulárjainak látómezejét, ezért így körülbelüli adatokra szorítkozunk. Az OFOTÉRT-nál 7x és 10x50-es kapható, 9 és 7,3 fok látómezővel. Nem esett szó a 8x30-as Zeiss binokulárról; ennek látómezeje 10°-nál jóval több, csillagászati célokra azonban kevésbé használható nagyobb átmérőjű társainál.

Példaként említhetem saját, 10x50-es Zeiss binokulárom határfényességét. A nem túlzottan jó egü Rókafarmon 6,5-es szabadszemes határnál megtámasztva, egészen könnyen láttam az R CRb 10,6 mg-os összehasonlítóját. Tiszta, holdtalan éjszakán nem tartom lehetetlennek a 11,0 mg-os csillagok megpillantását sem.

A METEOR PLEIONE rovatában közölt feldolgozások adatait is főleg binokulárokkal végzett észlelések szolgáltatják. A binokulárokat változásokon kívül más észlelési témákban is hasznosíthatjuk. Korábban említettem már a fényesebb kisbolygók fényváltozásának követését. Azonban a fényes kisbolygók csekély száma inkább a nagy távcsővel rendelkező amatőrök figyelmét irányítja a kisbolygóészlelések felé. Általában akkor észlelik a kisbolygókat, amikor egy változó AAVSO-térképére "rámegy". Ilyen alkalmakról az ALPO szekciója tájékoztatja észlelőit, közölve a kisbolygó koordinátáit és hogy éppen melyik változó térképén van "rajta". Ezen kívül még sikerrel alkalmazhatók újhold-megfigyelésre, teleszkópikus meteorok és meteor-nyomok észlelésére is. Fényes, hosszú csóvájú üstökösök bonyolult csóváját egyedül ezzel a műszertípussal észlelhetjük kellő pontossággal.

Komoly binokulárokkal /p.20x80, 10x100 - szerencsével, viszonylag elfogadható áron a Bizmányin keresztül juthatunk hozzá. Természetesen már csak súlyuknál fogva is állványra szerelve használhatók./ végezhetünk üstökös - ill. nówakeresést, ehhez persze már komolyabb gyakorlatra van szükség.

Végezetül nem csak az amatőr észlelőknek ajánlom a binokulárt, mint észlelő műszert, hanem azoknak is, akik egyszerűen csak gyönyörködni akarnak a csillagos égben.

Mizser Attila

Budapest

...